

NADINE KUIPERS
BAUDARTIUS COLLEGE

HET ELIGANT LYCEUM: EERSTE SAMENWERKINGS- SCHOOL IN HET VO

Twee scholen in Zutphen, namelijk het Baudartius College (protestants-christelijk) en Het Stedelijk (openbaar) verdwijnen over een paar jaar. Een gezamenlijke nieuwe school - het Eligant Lyceum - komt ervoor in de plaats. Het Eligant Lyceum startte in augustus 2019 met acht brugklassen en 207 leerlingen. Het is de eerste formele 'samenwerkingsschool' in het voortgezet onderwijs van Nederland. Een samenwerkings-school heeft twee denominaties: openbaar én bijzonder.

"Het Eligant Lyceum is ontstaan door de krimp als kans te benaderen, een nieuwe school met een vernieuwend onderwijsconcept," vertelt Baudartius-rector Nadine Kuipers, ze is sinds oktober 2018 betrokken.

ACHTERHOEK VO

"Er is sprake van een flinke krimp in Zutphen. De afgelopen jaren werd duidelijk dat vier vo-scholen te veel is op termijn. En als eenpitter, want dat was het Baudartius College, ben je bij afnemende leerlingenaantallen al snel kwetsbaar. De school heeft toen onder leiding van de vorige rector besloten om zich aan te sluiten bij Achterhoek VO (1 augustus 2018). De stichting ontving het Baudartius hartelijk. En daaruit ontstond de samenwerking met Het Stedelijk, dat ook deel uitmaakt van Achterhoek VO, om een nieuwe school op te starten: Het Eligant Lyceum.

Dat ik samen met bevlogen collega's een nieuwe school mag opbouwen, is een unieke kans, een school ontwerpen die nog beter is dan beide moederscholen samen. De naam Eligant is afgeleid van het Latijnse 'eligere', wat kiezen betekent. Eligant betekent letterlijk: laat ze kiezen. Leerlingen kiezen - met ondersteuning van een coach - op deze nieuwe school voor een groot deel hun eigen route. Kiezen motiveert en zorgt dat leerlingen met meer plezier leren."

BESTAANDE SCHOLEN UITFASEREN

"Op zowel het Baudartius als Het Stedelijk zijn de onderwijsresultaten goed. Er werken gepassioneerde mensen die naast het opbouwen en vormgeven van een nieuw onderwijsconcept voor de onderbouw en straks de midden- en bovenbouw, ook de bestaande school aandacht blijven geven. Ouders en leerlingen die al gekozen hadden voor het Baudartius of Het Stedelijk, confronteren we niet direct met een nieuwe school en een nieuw onderwijsconcept. Het Eligant Lyceum startte daarom in augustus met een eerste klas en de school groeit per jaar 'van onderaf' met een nieuwe lichte brugklassers. Het Baudartius College heeft nu nog een tweede klas en hoger en ontvangt geen nieuwe eerstejaars meer. Dat is ook zo bij Het Stedelijk. De afbouw gaat dus geleidelijk. Daarnaast heeft de nieuwe school te maken met een afnemend leerlingenaantal voor de gezamenlijke nieuwe brugklassen. Dat laatste is een bewuste keuze. Door maximaal 230 leerlingen per jaar aan te nemen op het Eligant Lyceum groeit de school uiteindelijk uit tot een havo-vwo school met tussen de 1250 en 1300 leerlingen. Dat past in het gebouw Isendoornstraat 3. Het aantal van 230 is een realistisch aantal. Niet alleen in de huidige markt, maar ook later als de basisgeneratie met tussen de 30 en 40% is afgenomen."

SAMEN ZWEMMEN

“Twaalf mensen van zowel het Baudartius als Het Stedelijk zijn sinds augustus 2019 helemaal over naar het Eligant. Zij geven voornamelijk les aan de eerste klas en richten zich nu vol op de onderwijsverandering. Andere collega's geven slechts voor een deel van hun aanstelling les op het Eligant Lyceum. Voor de overige klassen houden we de situatie Baudartius - Het Stedelijk zoals het was.

Voor een aantal schoolreizen voor de hogere klassen van het Baudartius en Het Stedelijk gaan we alvast samenwerken. Ook bieden we nu modules aan die we kunnen faciliteren met grotere leerlingenaantallen. Zo grijpt het al een beetje in elkaar. Eerst steekt iedereen zijn teen in het water... maar uiteindelijk zwemmen we samen.” Trots is de Baudartius-rector ook op haar leerlingenraad: “Die is heel fanatiek en doet ook veel aan tegengeluiden: ‘We kunnen onszelf zijn, maar mogen ook meedenken met anderen.’ Bij de onderwijsontwikkeling is het goed om de gebruikers van ons onderwijs te betrekken en feedback voor verbetering ook serieus op te pakken.”

IN VOGELVLUCHT!

Door het afnemende aantal leerlingen op basisscholen in de regio was er met vier scholen voor mavo, havo en vwo-onderwijs in Zutphen - het Isendoorn College en de Vrije School zijn de andere twee - één school te veel. Het Baudartius College (protestants-christelijk) en Het Stedelijk (openbaar) zagen in deze bedreiging een kans en startten een nieuwe school: het Eligant Lyceum is de eerste samenwerkingsschool in het vo. Dat betekent dat de school een dubbele denominatie kent: openbaar én bijzonder. Elk jaar komt er bij het Eligant Lyceum een nieuwe jaarlaag bij totdat de school na zes jaar volgroeid is. Het vmbo in de regio, inclusief de mavo-afdelingen van het Baudartius College en Het Stedelijk, vormen nu samen het Kompaan College om het brede aanbod van onderwijs te kunnen waarborgen.

www.eligant.nl / www.kompaancollege.nl

'OMDAT WE SAMENVOEGEN,
KUNNEN WE OOK WEER
NIEUWE DINGEN REALISEREN'

BAUDARTIUS-GELUIDEN

Nadine Kuipers heeft een duidelijke en tijdelijke opdracht, in het samen optrekken en bouwen aan een nieuwe school. De geluiden van de moederscholen mogen daarbij niet verloren gaan. Arnold van Gessel, rector van Het Stedelijk wordt de rector van het Eligant Lyceum. Kuipers: “Een aantal ouders vreesde het ergste voor het typische karakter van het Baudartius nu we een nieuwe school starten, maar in feite is er aan het lesrooster van hun kinderen niets gewijzigd. Behalve dat we natuurlijk altijd wel met vernieuwing bezig zijn en blijven. Activerende didactiek en differentiëren in de klas. Net als dat we een coachende begeleiding van mentoren belangrijk vinden. Die verandering is al eerder ingezet en bouwen we nu verder uit.

Sommige ouders hechtten ook sterk aan de protestants-christelijke grondslag en vonden het belangrijk dat die ook in de nieuwe school een plek kreeg. We hebben daarom op het Eligant een identiteitscommissie; dit is overigens ook een wettelijke verplichting voor een samenwerkingsschool. Het ‘iets doen voor een ander’ krijgt ook hier veel aandacht.”

EERSTEGRADERS MATCHEN

“Veel docenten zeggen: dit had misschien al eerder moeten gebeuren. Want omdat we samenvoegen, kunnen we ook weer nieuwe dingen realiseren. We deden voor de zomervakantie al erg veel samen, zoals de personeelsbarbecue ter afsluiting van het schooljaar. Er zijn ook werkgroepen gemaakt voor elk vak, en daar zitten mensen in van alle scholen, die samen een programma maken, meedenken over de invulling van de lessen en het realiseren van andere lokalen. En die komen daar uit met elkaar! Je ziet nu ook een soort van rust ontstaan. Het Stedelijk heeft meer leerlingen in de lagere klassen, wij meer in de bovenbouw. En nu kunnen wij onze eerstegraders - waar zij nog ruimte hebben - heel mooi matchen. Het kan nu invlechten naar een school van 1250 leerlingen van ons samen en daar hebben we gewoon zes jaar de tijd voor.”

Over de toekomst: “We moeten extra alert blijven als het gaat om formatie. Een terugloop is op te vangen met de aanwezige flexibele schil van tijdelijke aanstellingen en dito uitbreidingen en groei in de bestaande bovenbouw van Het Stedelijk. Ook docenten van het Baudartius zetten we hiervoor in.”

Over de institutionele fusie en de samenwerkingsschool...

Bij een institutionele fusie vindt er een samenvoeging plaats op schoolniveau, waarbij twee of meer scholen verder gaan als één school. In het geval van een institutionele fusie van twee scholen van verschillende schoolbesturen, is altijd eerst een bestuurlijke overdracht nodig.

Door een institutionele fusie kan een **samenwerkingsschool** ontstaan. Een samenwerkingsschool heeft een dubbele denominatie en kan dus uitsluitend tot stand komen door samenvoeging van: één of meer openbare scholen met één of meer bijzondere scholen en waarin zowel openbaar onderwijs en bijzonder onderwijs wordt aangeboden.

De andere mogelijkheden voor het samengaan van een openbare en bijzondere school zijn:

- Institutionele fusie van een school met een openbare school tot openbare school;
- Institutionele fusie van een school met een bijzondere school tot bijzondere school;
- Institutionele fusie van een openbare school en een bijzondere school, waarbij een BRIN-nummer verdwijnt en de schoolbesturen kiezen om het resterende BRIN-nummer ofwel als openbaar ofwel als bijzonder te laten registreren in de OCW-registers. Men kan zich eventueel presenteren als samenwerkingsschool, dit is de zogenaamde informele samenwerkingsschool;
- Opheffing van een school (of nevenvestiging) en overschrijving van die leerlingen naar de overblijvende school. Dit betreft geen fusie, maar voegt wel de leerlingen van twee scholen samen;
- Omzetting van een openbare school in een bijzondere school of andersom, gevolgd door fusie.

Verder lezen:

- **Handreiking Samenwerkingsschool (PO-raad, VO-raad, VOS/ABB, Verus, VBS 2018)**